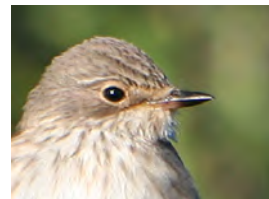

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Muscicapidae (Μυγοθήρες)

Είδος: *Muscicapa striata* (Μυγοχάφτης)

Γνωρίσματα: Έχει το μέγεθος του σπουργιτιού και σταχτόλευκη εμφάνιση. Το πάνω μέρος του φτερώματος είναι σταχτί με καστανή απόχρωση, ενώ το κάτω είναι υπόλευκο με ελαφρά σκουρότερες ραβδώσεις. Στην αναγνώρισή του βοηθούν επίσης τα σκούρα στίγματα του κεφαλιού που δημιουργούν κατά μήκος του ραβδώσεις, το μαύρο ράμφος και τα κοντά μαύρα πόδια.

Βιότοπος – εμφάνιση: Εμφανίζεται στην περιοχή το Μάρτιο, παραμένει όλο το καλοκαίρι, ενώ τον Οκτώβριο μεταναστεύει στην Αφρική για να διαχειμάσει. Παρατηρείται στο παραλίμνιο δάσος και στις δενδρώδεις καλλιέργειες γύρω από τη λίμνη. Συνήθως στέκεται μόνος του σε ξερά κλαδιά, φράχτες και ηλεκτροφόρα καλώδια από όπου μπορεί να εντοπίσει ευκολότερα τη λεία του (έντομα).

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Φτιάχνει τη φωλιά του σε κοιλότητες δέντρων, σε χαλάσματα και σε αναρριχώμενα φυτά. Γεννά μία - δύο φορές το χρόνο, την περίοδο Ιουνίου-Αυγούστου, 3-5 αυγά κάθε φορά.

Τροφή: Τρέφεται με έντομα που συλλαμβάνει κατά την πτήση κάνοντας επιδέξιους ελιγμούς. Για τον εύκολο εντοπισμό των εντόμων στέκεται σε μέρη με ανοιχτή θέα.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 309. Μυγοχάφτης, εμπρόσθια όψη.

Φωτογραφία 310. Οπίσθια όψη Μυγοχάφτη

Φωτογραφία 311. Μυγοχάφτης αναζητώντας λεία

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Paridae (Παπαδίτσες)

Είδος: *Parus caeruleus* (Γαλαζοπαπαδίτσα)

Γνωρίσματα: Είναι ένα από τα μικρότερα (11,5εκ.) και πιο πολύχρωμα πουλιά της Ελλάδας. Γαλάζιο και κίτρινο κυριαρχούν στο φτέρωμά της. Γαλάζιο χρώμα έχουν το στέμμα, οι φτερούγες και η ουρά (Φωτογραφία 313), ενώ κίτρινο είναι το στήθος και η κοιλιά. Την πολυχρωμία στο φτέρωμα της συμπληρώνουν η πράσινη ράχη, τα άσπρα μάγουλα, η μαύρη λωρίδα κατά μήκος των οφθαλμών και το μαύρο πηγούνι. Στοιχεία για την αναγνώρισή της επίσης αποτελούν το μικρό της ράμφος και οι ακροβατικές κινήσεις της - πολλές φορές κρέμεται ανάποδα στα κλαδιά των δέντρων - (Φωτογραφία 314).

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος στην περιοχή. Απαντάται σε δάση, αγροτικές καλλιέργειες, πάρκα, αλλά και σε μεμονωμένα δέντρα γύρω από τη λίμνη. Το καλοκαίρι παρατηρείται σε ορεινές περιοχές, ενώ το χειμώνα εμφανίζεται στις πεδινές και κατοικημένες περιοχές.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Δημιουργεί τη φωλιά της σε οπές δέντρων, αρκετές φορές όμως χρησιμοποιεί και τις φωλιές άλλων πουλιών όπως του δρυοκολάπτη. Γεννά μία φορά το έτος, 5-7 αυγά, την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου.

Τροφή: Τρέφεται με έντομα και αράχνες που βρίσκει ψάχνοντας πάνω στα δέντρα και με μικρούς σπόρους που βρίσκει στο έδαφος.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 312. Γαλαζοπαπαδίτσα μέσα σε καλαμώνα αναζητώντας λεία

Φωτογραφία 313. Γαλαζοπαπαδίτσα, διακρίνεται το γαλάζιο στέμμα και η γαλάζια ουρά

Φωτογραφία 314. Γαλαζοπαπαδίτσα σε χαρακτηριστική στάση

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Paridae (Παπαδίτσες)

Είδος: *Parus major* (Καλόγερος)

Γνωρίσματα: Έχει μέγεθος 14εκ. και χρωματικά μοιάζει αρκετά με τη Γαλαζοπαπαδίτσα. Και τα δύο είδη εμφανίζουν κίτρινο χρώμα στο κάτω μέρος του φτερώματος, ωστόσο μια μαύρη ρίγα που εκτείνεται από το στήθος μέχρι και την κοιλιά του Καλόγερου τον διαφοροποιεί (Φωτογραφία 316). Επίσης η πρασινωπή ράχη και τα λευκά μάγουλα εμφανίζονται και στα δύο είδη. Στις διαφορές τους συμπεριλαμβάνονται το μαυρογάλαζο χρώμα του κεφαλιού, των φτερούγων και της ουράς του Καλόγερου σε αντίθεση με το γαλάζιο της Γαλαζοπαπαδίτσας. Στοιχεία που βοηθούν επίσης στη διάκριση του από τη Γαλαζοπαπαδίτσα είναι το γαλαζόμαυρο χρώμα του λαιμού και η απουσία της μαύρης λωρίδας κατά μήκος των οφθαλμών που υπάρχει στη Γαλαζοπαπαδίτσα.

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος. Το καλοκαίρι απαντά στα ορεινά δάση, ενώ το χειμώνα μπορεί να παρατηρηθεί κοντά σε κατοικημένες περιοχές, στους οπωρώνες, στο παραλίμνιο δάσος και σε μεμονωμένα δέντρα γύρω από τη λίμνη.

Αναπαραγωγή: Ανήκει στα είδη που αναπαράγονται στην περιοχή. Φτιάχνει τη φωλιά του σε οπές δέντρων, είτε φυσικές, είτε φτιαγμένες από Δρυοκολάπτες. Γεννά μία φορά το χρόνο, την περίοδο Απριλίου-Μαΐου, 5-11 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται όπως και η Γαλαζοπαπαδίτσα με έντομα και αράχνες που βρίσκει ψάχνοντας στα δέντρα και με μικρούς σπόρους που βρίσκει στο έδαφος.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 315. Καλόγερος, διακρίνεται το μαύρο στέμμα, τα λευκά μάγουλα και η πρασινογάλαζη ράχη

Φωτογραφία 316. Καλόγερος, διακρίνεται η μαύρη ρίγα κατά μήκος του στήθους και της κοιλιάς

Φωτογραφία 317. Καλόγερος αναζητώντας λεία σε κλαδιά δέντρου

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Aegithalidae (Αιγίθαλοι)

Είδος: *Aegithalos caudatus* (Αιγίθαλος, Μακρονούρης)

Γνωρίσματα: Μικρό σε μέγεθος πουλί (14εκ.) με πολύ μακριά ουρά (8εκ.) και πολύ μικρό ράμφος (Φωτογραφία 319). Το πάνω μέρος του φτερώματος είναι σκουρόχρωμο με μαύρο χρώμα στη ράχη, στις φτερούγες και στην ουρά, ενώ καστανοκόκκινη είναι η περιοχή των ώμων. Το κάτω μέρος του φτερώματος έχει πιο ανοιχτό χρωματισμό (Φωτογραφία 320). Συγκεκριμένα έχει λευκό στήθος, καστανοκόκκινη κοιλιά και πλευρά. Το κεφάλι είναι λευκό με δύο φαρυδιές μαύρες ζώνες πάνω από τα μάτια (Φωτογραφία 318).

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος. Εμφανίζεται σε μικρούς πληθυσμούς στα δάση της λεκάνης απορροής, στο παραλίμνιο δάσος και πιο σπάνια στους οπωρώνες. Συνήθως παρατηρείται σε μικρές ομάδες. Κινείται ασταμάτητα πάνω στα κλαδιά των δέντρων.

Αναπαραγωγή: Ανήκει στα είδη που αναπαράγονται στην περιοχή. Κατασκευάζει τη φωλιά του πάνω σε δέντρα και θάμνους δίνοντάς της σχήμα σφαίρας και χρησιμοποιώντας κυρίως βρύα ως υλικά κατασκευής. Γεννά μια φορά το χρόνο, την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου, 8-12 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με αράχνες και έντομα που βρίσκει ψάχνοντας στα κλαδιά των δέντρων.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 318. Μακρονούρης, διακρίνεται η φαρυδιά μαύρη ζώνη πάνω από το μάτι

Φωτογραφία 319. Μακρονούρης, διακρίνεται το πολύ μικρό ράμφος και η πολύ μακριά ουρά

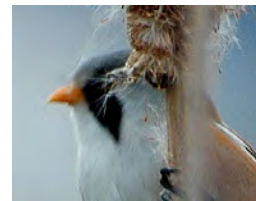

Φωτογραφία 320. Μακρονούρης, διακρίνεται η μαύρη ράχη και το ανοιχτόχρωμο κάτω μέρος του

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Timaliidae (Τιμαλίδες)

Είδος: *Panurus biarmicus* (Μουστακαλής)

Γνωρίσματα: Μικρό σε μέγεθος πουλί (16,5εκ.) με κανελί χρώμα στο μεγαλύτερο μέρος του πτερώματος και με χαρακτηριστικά μεγάλη (7,5εκ.) κανελί ουρά. Παρουσιάζει φυλετικό διμορφισμό. Το αρσενικό διακρίνεται εύκολα από το θηλυκό χάρη στο χαρακτηριστικό μαύρο μουστάκι (Φωτογραφία 321) και στο γκριζό χρώμα του κεφαλιού και του στήθους (Φωτογραφία 322). Στο θηλυκό απουσιάζει το μαύρο μουστάκι και το φτέρωμα του κεφαλιού είναι κανελί. Και τα δύο φύλα παρουσιάζουν τριχρωμία στα φτερά (μαύρο, άσπρο και κανελί), έχουν μικρό κίτρινο ράμφος και μαύρα πόδια.

Βιότοπος – εμφάνιση: Εμφανίζεται σε μικρούς σχετικά αριθμούς κατά τη διάρκεια του χειμώνα, ενώ την άνοιξη μεταναστεύει στους τόπους αναπαραγωγής του (κυρίως Βόρεια Ευρώπη). Παρατηρείται στους καλαμώνες της λίμνης συνεχώς μετακινούμενο πάνω στα στελέχη των καλαμιών.

Αναπαραγωγή: Δεν αναπαράγεται στην περιοχή. Τόποι αναπαραγωγής είναι κυρίως οι χώρες της Βόρειας Ευρώπης. Ένας μικρός αριθμός αναπαράγεται και σε άλλους υγρότοπους της Ελλάδας.

Τροφή: Τρέφεται με έντομα, προνύμφες εντόμων και με διάφορους σπόρους.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 321. Αρσενικός Μουστακαλής, διακρίνονται το μαύρο μουστάκι, η μακριά κανελί ουρά του

Φωτογραφία 322. Αρσενικός Μουστακαλής με το χαρακτηριστικό γκριζο χρώμα στο κεφάλι και το στήθος

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Remizidae (Σακουλοπαπαδίτσες)

Είδος: *Remiz pendulinus* (Σακουλοπαπαδίτσα)

Γνωρίσματα: Μικρό σε μέγεθος (11εκ.) πουλί με πολύ χαρακτηριστική μαύρη λωρίδα κατά μήκος των οφθαλμών που δίνει την εντύπωση μάσκας. Επιπρόσθετα στοιχεία που βοηθούν στην αναγνώριση του: το γκρίζο χρώμα του κεφαλιού (εκτός της περιοχής γύρω από τους οφθαλμούς) και του αυχένα, η καστανοκόκκινη ράχη, το μπεζ με κίτρινη χροιά φτέρωμα του στήθους και της κοιλιάς. Μεταξύ των δύο φύλων υπάρχουν κάποιες διαφορές που βοηθούν στη διάκρισή τους, όπως, τα πιο έντονα χρώματα του αρσενικού και η μεγαλύτερη σε μέγεθος μάσκα σε σχέση με το θηλυκό (Φωτογραφίες 323 & 324). Αξίζει να τονιστεί ότι η μορφή της φωλιάς της Σακουλοπαπαδίτσας είναι τόσο χαρακτηριστική που από μόνη της προδίδει τον κάτοχό της (Φωτογραφία 325).

Βιότοπος – εμφάνιση: Εμφανίζεται στην περιοχή την άνοιξη σε σημαντικούς αριθμούς και παραμένει όλο το καλοκαίρι, ενώ το χειμώνα φεύγει για να διαχειμάσει. Απαντάται σε δέντρα που υπάρχουν γύρω από τη λίμνη, στους καλαμώνες και στα ρέματα που εκβάλλουν στη λίμνη.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Κατασκευάζει τη φωλιά της σε δέντρα (συνήθως ιτιές) που βρίσκονται στις όχθες της λίμνης ή κατά μήκος των ρεμάτων. Η φωλιά είναι κατασκευασμένη περίτεχνα, σε σχήμα κλειστής στάμνας, με σωληνωτή είσοδο. Βρίσκεται πάντα κρεμασμένη στην άκρη ενός κλαδιού συνήθως πάνω από το νερό. Η κατασκευή της πραγματοποιείται από το αρσενικό πουλί (Φωτογραφία 324) μπορεί όμως να βοηθά και το θηλυκό. Ως βασικά υλικά κατασκευής χρησιμοποιούνται οι ταξιανθίες από τα καλάμια (ψαθιά και βούρλα). Το θηλυκό γεννά μια φορά το έτος, την περίοδο Μαΐου- Ιουνίου, 6-8 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με μικρά έντομα και σπόρους.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 323. Θηλυκή Σακουλοπαπαδίτσα

Φωτογραφία 324. Αρσενική Σακουλοπαπαδίτσα με υλικό για την κατασκευή της φωλιάς

Φωτογραφία 325. Αρσενική Σακουλοπαπαδίτσα ολοκληρώνοντας την κατασκευή της φωλιάς

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Sittidae (Σίττες)

Είδος: *Sitta neumayer* (Βραχοτσομπανάκος)

Γνωρίσματα: Μικρό πουλί με μέγεθος 14-15εκ. με μακρύ σχετικά ράμφος, κοντή ουρά και γκριζόλευκο φτέρωμα. Συγκεκριμένα το πάνω μέρος του φτερώματος έχει γκριζογάλανο χρώμα, ενώ το κάτω είναι υπόλευκο. Πολύ χαρακτηριστική είναι η μαύρη ρίγα κατά μήκος των ματιών και τα άσπρα του μάγουλα (Φωτογραφία 326).

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος που εμφανίζεται στην περιοχή σε μικρούς σχετικά αριθμούς. Παρατηρείται σε περιοχές με απότομους βράχους όπως κατά μήκος του παραλίμιου δρόμου από το Νοσοκομείο Καστοριάς προς το μοναστήρι της Παναγίας της Μαυριώτισσας.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Φτιάχνει τη φωλιά του σε κοιλότητες απότομων βράχων τις οποίες κλείνει με πηλό, αφήνοντας για είσοδο ένα κοντό σωλήνα. (Φωτογραφία 328). Γεννά μία φορά το έτος κατά το τέλος της άνοιξης, 6-10 αυγά. Τ

Τροφή: Τρέφεται κυρίως με έντομα.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 326. Βραχοτσομπανάκος, διακρίνεται η μαύρη ρίγα κατά μήκος των οφθαλμών

Φωτογραφία 327. Βραχοτσομπανάκος, το φτέρωμα του ταιριάζει με το χρωματισμό των βράχων που κάνει τη φωλιά του

Φωτογραφία 328. Η είσοδος της φωλιάς του Βραχοτσομπανάκου

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Laniidae (Κεφαλάδες)

Είδος: *Lanius collurio* (Αετομάχος)

Γνωρίσματα: Το μέγεθος του Αετομάχου είναι 16-18εκ.. Έχει ράμφος ελαφρά γαμψό, κοντό και σχετικά χοντρό, όπως συμβαίνει με όλους τους Κεφαλάδες. Σε αντίθεση με τα άλλα δύο είδη Κεφαλάδων που απαντώνται στην περιοχή, ο Αετομάχος παρουσιάζει φυλετικό διμορφισμό και μάλιστα με πολύ μεγάλες χρωματικές αποκλίσεις μεταξύ των δυο φύλων. Το αρσενικό παρουσιάζει εντονότερες χρωματικές αντιθέσεις στο φτέρωμά του: γκριζογάλανο στέμμα, αυχένα και ουροπύγιο, καφετί ράχη και ώμους, λευκά μάγουλα και λαιμό, μαύρη ουρά, μαύρα πρωτεύοντα ερετικά φτερά και λευκορόδινο στήθος και κοιλιά. Πολύ χαρακτηριστική είναι στο αρσενικό και η μαύρη λωρίδα κατά μήκος των ματιών που δίνει την αίσθηση μάσκας (Φωτογραφία 329). Το θηλυκό σε αντίθεση με το αρσενικό έχει πιο ομοιόμορφο χρωματισμό με καφετί το πάνω μέρος του φτερώματος (κεφάλι, αυχένα, ράχη, φτερά και ουρά) και γκρίζο με διάσπαρτες καφετί κηλίδες το στήθος και την κοιλιά (Φωτογραφία 330). Πολύ χαρακτηριστική επίσης είναι η σκούρα καστανή λωρίδα που υπάρχει πίσω από τα μάτια του θηλυκού (Φωτογραφία 331).

Βιότοπος – εμφάνιση: Εμφανίζεται στην περιοχή την άνοιξη σε σημαντικούς αριθμούς, παραμένει όλο το καλοκαίρι, ενώ τον Οκτώβριο μεταναστεύει νοτιότερα προς την Αφρική που διαχειμάζει. Απαντάται σε περιοχές με χαμηλή βλάστηση και λίγα διάσπαρτα δέντρα, σε ξέφωτα του δάσους και στα όρια των αγροτικών τεμαχίων. Στέκεται πάντα σε ένα ψηλό σημείο αξιοποιώντας αυτή τη θέση για τον εντοπισμό εντόμων.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Κατασκευάζει τη φωλιά του σε θάμνους, σε σχήμα ανοιχτού κυπέλλου, χρησιμοποιώντας ως κύρια υλικά κατασκευής διάφορα ξερά χόρτα. Γεννά μία φορά το έτος, Μάιο – Ιούνιο, 5-6 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με διάφορα έντομα (μύγες, κάμπιες, ακρίδες κ.λπ.) που συλλαμβάνει είτε στον αέρα είτε στο έδαφος, αφού πρώτα τα εντοπίσει από ένα ψηλό σημείο - παρατηρητήριο. Μερικές φορές τρέφεται με μικρές σαύρες και μικρά τρωκτικά.

Καθεστώς προστασίας:

I. Συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα I της Κοινοτικής Οδηγίας 79/409 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση των άγριων πουλιών.

II. Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 329. Αρσενικός Αετομάχος

Φωτογραφία 330. Θηλυκός Αετομάχος

Φωτογραφία 331. Θηλυκός Αετομάχος, διακρίνεται η καστανή λωρίδα πίσω από τα μάτια

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Laniidae (Κεφαλάδες)

Είδος: *Lanius minor* (Γαϊδουροκεφαλός)

Γνωρίσματα: Έχει μέγεθος (20εκ.) λίγο μεγαλύτερο από τον Αετομάχο. Το ράμφος του είναι το χαρακτηριστικό ράμφος των Κεφαλάδων, δηλαδή κοντό, χοντρό και γαμψό στο πάνω μέρος. Το φτέρωμά του παρουσιάζει τριχρωμία (γκρίζο, μαύρο και άσπρο). Αναλυτικότερα, γκρίζο χρώμα έχει στο κεφάλι, στον αυχένα, στη ράχη και στο ουροπύγιο. Μαύρα είναι τα φτερά του, η ουρά, το ράμφος, τα πόδια καθώς και μια λωρίδα κατά μήκος των οφθαλμών, η οποία στο αρσενικό είναι παχύτερη καταλαμβάνοντας και το μέτωπο. Λευκό χρώμα έχει στο λαιμό και σε μια λωρίδα στα φτερά, ενώ το στήθος και η κοιλιά είναι λευκά με ρόδινη απόχρωση.

Βιότοπος – εμφάνιση: Εμφανίζεται στην περιοχή σε μικρούς αριθμούς στο τέλος της άνοιξης και παραμένει όλο το καλοκαίρι. Το φθινόπωρο μεταναστεύει στην Αφρική (τόποι διαχείμασης). Απαντά σε ανοιχτές περιοχές με χαμηλή βλάστηση, λίγα διάσπαρτα δέντρα και θάμνους και στα όρια των χωραφιών με χαμηλές καλλιέργειες.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Φτιάχνει τη φωλιά του σε σχήμα ανοιχτού κυπέλλου, πάνω σε δέντρα σε μεγάλο σχετικά ύψος. Γεννά μία φορά το χρόνο, Μάιο – Ιούνιο, 5-7 αυγά.

Τροφή: Μεγάλη ποικιλία χαρακτηρίζει τις διατροφικές του συνήθειες: έντομα, σαύρες, μικρά τρωκτικά ή μικρά πτηνά. Συνήθως στέκεται σε ψηλό σημείο, (π.χ. στα ηλεκτροφόρα καλώδια), εντοπίζει τη λεία του, εφορμά πολύ γρήγορα και τη σκοτώνει με το δυνατό του ράμφος. Συνηθίζει επίσης να «αποθηκεύει» τη λεία του καρφώνοντας την πάνω σε αγκαθωτούς θάμνους, για να την έχει διαθέσιμη όταν την χρειαστεί.

Καθεστώς προστασίας:

I. Συμπεριλαμβάνεται στον Κατάλογο του Κόκκινου Βιβλίου για τα απειλούμενα σπονδυλόζωα της Ελλάδος, στην κατηγορία Ανεπαρκώς Γνωστά

II. Συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα I της Κοινοτικής Οδηγίας 79/409 του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διατήρηση των άγριων πουλιών.

III. Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 332. Γαιδιουροκεφαλάς με το χαρακτηριστικό φτέρωμα του

Φωτογραφία 333. Τα καλώδια της ΔΕΗ επιτρέπουν την επόπτευση του πεδίου δράσης του Γαιδιουροκεφαλά

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Laniidae (Κεφαλάδες)

Είδος: *Lanius senator* (Κοκκινοκεφαλός)

Γνωρίσματα: Έχει το ίδιο περίπου μέγεθος (18εκ.) με τον Αετομάχο αλλά πολύ διαφορετικό φτέρωμα από αυτόν. Διακρίνεται εύκολα από το καστανοκόκκινο χρώμα που έχει στο κεφάλι και στον αυχένα (Φωτογραφία 336). Το υπόλοιπο φτέρωμα είναι ασπρόμαυρο. Συγκεκριμένα, η ράχη και οι φτερούγες του είναι μαύρες με δύο μακριές άσπρες λωρίδες στους ώμους που φθάνουν ως το ουροπύγιο. Μία κοντή άσπρη λωρίδα υπάρχει σε κάθε φτερό. Μαύρο χρώμα επίσης έχει η ουρά και η λωρίδα κατά μήκος των οφθαλμών. Άσπρος είναι ο λαιμός, το στήθος, η κοιλιά και το ουροπύγιο. Το ράμφος του, χαρακτηριστικό των Κεφαλάδων, κοντό, χοντρό και γαμψό στο πάνω μέρος.

Βιότοπος – εμφάνιση: Έρχεται στην περιοχή την άνοιξη σε σημαντικούς αριθμούς. Παραμένει όλο το καλοκαίρι και το φθινόπωρο μεταναστεύει στην Αφρική για να διαχειμάσει. Απαντά σε περιοχές με χαμηλή βλάστηση και λίγα διάσπαρτα δέντρα. Συχνά επίσης στέκεται πάνω σε θάμνους στα περιθώρια των δρόμων.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Φτιάχνει τη φωλιά του όπως και ο Γαϊδουροκεφαλός, σε σχήμα ανοιχτού κυπέλλου πάνω στα δέντρα. Γεννά μία φορά το χρόνο, από τον Απρίλιο έως τον Ιούλιο, 5-6 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με έντομα, μικρές σαύρες, μικρά τρωκτικά και μικρά πουλιά που εντοπίζει από κάποιο ψηλό σημείο το οποίο χρησιμοποιεί ως παρατηρητήριο.

Καθεστώς προστασίας: Συμπεριλαμβάνεται στα είδη του Παραρτήματος II της Σύμβασης της Βέρνης για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών βιοτόπων.

Φωτογραφία 334. Κοκκινοκεφαλός

Φωτογραφία 335. Κοκκινοκεφαλός αναζητώντας λεία

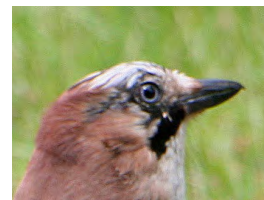

Φωτογραφία 336. Κοκκινοκεφαλός, διακρίνεται το χαρακτηριστικό καστανοκόκκινο χρώμα του κεφαλιού

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Corvidae (Κόρακες)

Είδος: *Garrulus glandarius* (Κίσσα)

Γνωρίσματα: Μεγάλο (35εκ.) όμορφο πουλί με χαρακτηριστικά γαλάζια, με λεπτές μαύρες ραβδώσεις, καλυπτήρια φτερά στις φτερούγες (Φωτογραφία 337). Η ράχη, το στήθος και η κοιλιά έχουν καστανόγκριζο χρώμα με ρόδινη απόχρωση. Ο λαιμός είναι λευκός. Το στέμμα λευκό με μαύρες ραβδώσεις. Η ουρά και οι φτερούγες είναι μαύρες (Φωτογραφία 338). Χαρακτηριστικά είναι επίσης τα μαύρα μουστάκια (Φωτογραφία 339) και η άσπρη κηλίδα στις φτερούγες. Το ράμφος της είναι μαύρο, κοντό και χοντρό.

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος στην περιοχή. Απαντά σε δάση κυρίως βελανιδιάς, στο άλσος του Προφήτη Ηλία και σε άλλες θέσεις της χερσονήσου που εισχωρεί στη λίμνη της Καστοριάς.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Κάνει τη φωλιά πάνω σε δένδρα μέσα σε δάση. Γεννά μία φορά το χρόνο, την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου, 4-5 αυγά.

Τροφή: Η διαίτά της περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία: σπόρους, καρπούς, έντομα, μικρά τρωκτικά, νεοσσούς άλλων ειδών κ.ά. Το φθινόπωρο αποθηκεύει βελανίδια για να τραφεί το χειμώνα.

Καθεστώς προστασίας: Δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας για το είδος αυτό.

Φωτογραφία 337. Κίσσα, διακρίνονται τα γαλάζια καλυπτήρια φτερά

Φωτογραφία 338. Κίσσα με το χαρακτηριστικό της φτέρωμα

Φωτογραφία 339. Κίσσα, διακρίνονται τα μαύρα μουστάκια

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Corvidae (Κόρακες)

Είδος: *Pica pica* (Καρακάξα)

Γνωρίσματα: Μεγάλο (45εκ.), ασπρόμαυρο πτηνό με πολύ μακριά (20-30εκ.) ουρά (Φωτογραφία 340). Άσπρο χρώμα έχει στους ώμους, στην κοιλιά και στα πλευρά, ενώ το υπόλοιπο φτέρωμα είναι μαύρο με πράσινες, μπλε και πορφυρές ανταύγειες (Φωτογραφία 341). Το ράμφος του πουλιού είναι επίσης μαύρο, μέτριο σε μέγεθος και χοντρό. Πολύ χαρακτηριστικό είναι το αργό πέταγμά της με αερογλιστρήματα κατά διαστήματα.

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος. Παρατηρείται συνήθως, σε μικρά κοπάδια, σε αγροτικές καλλιέργειες, βοσκοτόπια, στάνες, και κατοικημένες περιοχές.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Κατασκευάζει θολωτή φωλιά από κλαδιά και λάσπη, συνήθως σε ψηλά δέντρα, μερικές φορές όμως και σε θάμνους. Γεννά μία φορά το χρόνο, την περίοδο Απριλίου-Ιουνίου, 5-8 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με σπόρους, έντομα, αυγά άλλων πτηνών, νεοσσούς, μικρά τρωκτικά και με υπολείμματα ανθρώπινης τροφής.

Καθεστώς προστασίας: Δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας για το είδος αυτό.

Φωτογραφία 340. Καρακάξα, διακρίνεται η χαρακτηριστική μακριά ουρά της

Φωτογραφία 341. Οι ακτίνες του ήλιου φανερώνουν τις πράσινες και μπλε ανταύγειες στα μαύρα φτερά της Καρακάζας

Φωτογραφία 342. Συνήθως διακρίνεται το βασικό ασπρόμαυρο χρώμα της Καρακάζας

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Corvidae (Κόρακες)

Είδος: *Corvus monedula* (Κάργια)

Γνωρίσματα: Με μέγεθος 34εκ. είναι αρκετά μικρότερη από την Κουρούνα με την οποία πολλές φορές συνυπάρχει. Το φτέρωμά της είναι μαύρο εκτός από τον αυχένα και τα πλαϊνά του λαιμού που είναι γκριζωπά. Τα ανοιχτότεφρα μάτια της (Φωτογραφία 343) διακρίνονται εύκολα μέσα στο μαύρο φτέρωμα που τα περιβάλλει. Το ράμφος της είναι μαύρο, κοντό και χοντρό.

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος. Παρατηρούνται πολλά άτομα μαζί να στέκονται πάνω σε ψηλά δέντρα σε ανοιχτές περιοχές. Επίσης απαντάται σε κατοικημένες περιοχές (πάρκα, στέγες παλιών κτιρίων κ.ά.) συνυπάρχοντας με Κουρούνες. Είναι αρκετά εξοικειωμένη με την ανθρώπινη παρουσία.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Φτιάχνει τη φωλιά της στις στέγες παλιών κτισμάτων, στα κενά που αφήνει η πρόσφυση της στέγης με την εξωτερική τοιχοποιία. Επίσης φτιάχνει φωλιές σε ψηλά δέντρα δημιουργώντας αποικίες και σε κοιλώματα απόκρημνων βράχων. Γεννά μία φορά το χρόνο, την περίοδο Απριλίου-Ιουλίου, 4-6 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με σπόρους, γαιοσκώληκες και έντομα που βρίσκει ψάχνοντας στο έδαφος. Επίσης ψάχνει στους κάδους απορριμμάτων για υπολείμματα από ανθρώπινες τροφές.

Καθεστώς προστασίας: Δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας για το είδος αυτό.

Φωτογραφία 343. Κάργια, διακρίνονται ο γκριζωπός αυχένας και τα ανοιχτότεφρα μάτια

Φωτογραφία 344. Δεν είναι εύκολη η εύρεση τροφής στη διάρκεια του χειμώνα

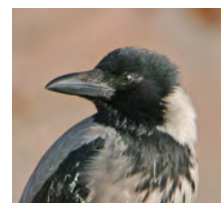

Φωτογραφία 345. Αναζητώντας σπόρους στο έδαφος

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Corvidae (Κόρακες)

Είδος: *Corvus corone cornix* (Σταχτοκουρούνα, Κουρούνα)

Γνωρίσματα: Έχει μέγεθος (44-51εκ.) αρκετά μεγαλύτερο από την Κάργια και σταχτόμαυρο φτέρωμα. Μαύρο είναι το κεφάλι, τα φτερά, η ουρά, ο λάρυγγας, μέρος του στήθους, το ράμφος και τα πόδια, ενώ το υπόλοιπο φτέρωμα είναι σταχτί.

Βιότοπος–εμφάνιση: Είναι επιδημητικό και κοινό είδος στην περιοχή. Παρατηρείται σε ανοιχτές εκτάσεις με λίγα δέντρα, σε αγροτικές περιοχές, ιδίως την περίοδο του οργώματος των χωραφιών, μέσα σε πάρκα και σε σκουπιδότοπους.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Κατασκευάζει την ανοιχτή φωλιά της πάνω σε ψηλά δέντρα χρησιμοποιώντας ως υλικό κατασκευής διάφορα ξερόκλαδα. Γεννά μία φορά το χρόνο, την περίοδο Μαρτίου-Ιουλίου, 4-6 αυγά.

Τροφή: Τρέφεται με αυγά άλλων πτηνών, νεοσσούς, νεκρά ζώα, σπόρους, καρπούς και ανθρώπινα αποφάγια που βρίσκει σε κάδους και σκουπιδότοπους. Το φθινόπωρο και την άνοιξη επισκέπτεται τα οργωμένα χωράφια για να βρει γαιοσκώληκες, μικρά τρωκτικά και έντομα.

Καθεστώς προστασίας: Δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας για το είδος αυτό.

Φωτογραφία 346. Σταχτοκουρούνα, διακρίνεται η αντίθεση των μαύρων φτερούγων στο γκριζό σώμα

Φωτογραφία 347. Νεκρά ψάρια της λίμνης αποτελούν κάποιες φορές τροφή της Σταχτοκουρούνας

Φωτογραφία 348. Σταχτοκουρούνα με το χαρακτηριστικό χρωματισμό της

Τάξη: Passeriformes (Στρουθιόμορφα)

Οικογένεια: Corvidae (Κόρακες)

Είδος: *Corvus corax* (Κόρακας)

Γνωρίσματα: Είναι το μεγαλύτερο σε μέγεθος (54-67εκ.) Κοράκι. Το φτέρωμά του έχει μεταλλικό μαύρο χρώμα. Μαύρα είναι τα πόδια του και το ράμφος το οποίο είναι μακρύ, πολύ χοντρό και κυρτό στο πάνω μέρος (Φωτογραφία 349). Όταν πετάει διακρίνεται από τα άλλα είδη της οικογένειας από το ρομβοειδές σχήμα της ουράς και το μεγάλο άνοιγμα των φτερούγων (115-130εκ.) – (Φωτογραφία 351).

Βιότοπος – εμφάνιση: Είναι επιδημητικό είδος. Ενοχλείται από την ανθρώπινη παρουσία και γι αυτό δεν απαντάται κοντά σε κατοικημένες περιοχές. Παρατηρείται σε μικρές ομάδες, συνήθως σε βραχώδεις, ορεινές περιοχές, σε ορεινά λιβάδια, και σε ορεινές αγροτικές καλλιέργειες.

Αναπαραγωγή: Αναπαράγεται στην περιοχή. Δημιουργεί τη φωλιά του σε απότομα βράχια και σπανιότερα σε ψηλά δέντρα. Το ζευγάρι παραμένει μαζί σε όλη τη ζωή και χρησιμοποιεί την ίδια φωλιά πολλές φορές. Το θηλυκό γεννά μία φορά το χρόνο, την περίοδο Φεβρουαρίου-Μαΐου, 4-6 αυγά.

Τροφή: Είναι παμφάγο είδος που τρέφεται με ό,τι βρει διαθέσιμο. Η τροφή του μπορεί να είναι σπόροι, καρποί, μικρά θηλαστικά, μικρά πουλιά, νεκρά ζώα και υπολείμματα ανθρώπινης τροφής.

Καθεστώς προστασίας: Δεν υπάρχει κάποιο ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας για το είδος αυτό.

Φωτογραφία 349. Κόρακας, διακρίνεται το χαρακτηριστικό του ράμφος

Φωτογραφία 350. Κοράκια σε μποστάνι καρπουζιών

Φωτογραφία 351. Κόρακας, διακρίνεται το ρομβοειδές σχήμα της ουράς καθώς πετά